

Dwa lata programu Aktywny Rodzic. Wsparciem objęto już prawie 680 tys. dzieci

Prawie 680 tys. dzieci objętych wsparciem, ponad 11 mld zł wypłaconych świadczeń i 66 tys. nowych miejsc opieki nad najmłodszymi to bilans dwóch lat funkcjonowania programu Aktywny Rodzic, nazywanego również „babciowym”. Od końca 2023 roku średnio każdego dnia przybywało w Polsce około 67 nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Od startu programu Aktywny Rodzic, tj. od 1 października 2024 roku, rodzice dzieci w wieku od 12. do 35. miesiąca życia mogą korzystać z jednego z trzech świadczeń: „Aktywni rodzice w pracy”, „Aktywnie w żłobku” lub „Aktywnie w domu”. Rozwiązanie pozwala dopasować formę wsparcia do sytuacji konkretnej rodziny.

– Dwa lata temu „babciowe” weszło w życie. Najlepszym urodzinowym prezentem są dla nas liczby pokazujące efekty programu: prawie 680 tys. dzieci objętych wsparciem i ponad 11 mld zł przeznaczonych na świadczenia. Ale najważniejsze jest to, co za tymi liczbami stoi: łatwiejszy dostęp do opieki, mniejsze obciążenie domowego budżetu i większa możliwość powrotu do pracy. To konkretna zmiana w codziennym życiu setek tysięcy rodzin – mówi wiceministra rodziny, pracy i polityki społecznej Aleksandra Gajewska, odpowiedzialna za politykę rodzinną.

Trzy świadczenia a wybór należy do rodziców

Aktywny Rodzic nie zakłada jednego modelu opieki nad dzieckiem. Rodzice aktywni zawodowo mogą otrzymać 1 500 zł miesięcznie na zorganizowanie opieki nad dzieckiem, np. przez babcię, dziadka czy nianię. Świadczenie „Aktywnie w żłobku” pozwala uzyskać do 1 500 zł miesięcznie na pokrycie kosztów pobytu dziecka w instytucji opieki. Z kolei „Aktywnie w domu” to 500 zł miesięcznie dla rodziców opiekujących się dzieckiem w domu.

Od października 2024 r. do lipca 2026 r. świadczenia w ramach programu przyznano na 679,8 tys. dzieci. Do końca sierpnia 2026 r. wypłacono świadczenia na łączną kwotę ponad 11 mld zł.

– Nie ma jednego modelu rodziny i nie ma jednego idealnego modelu opieki nad dzieckiem. Jedna rodzina wybiera żłobek, druga organizuje opiekę w domu, a jeszcze inna korzysta z pomocy babci, dziadka czy niani. Rolą państwa jest sprawić, żeby ten wybór nie był tylko teoretyczny – żeby rodzice mieli zarówno dostęp do opieki, jak i środki, żeby z niej skorzystać – podkreśla wiceministra Aleksandra Gajewska.

67 nowych miejsc każdego dnia

Wsparciu finansowemu rodzin towarzyszy szybki rozwój systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Pod koniec 2023 roku w całej Polsce dostępnych było 226,4 tys. miejsc opieki nad najmłodszymi. Pod koniec września 2026 roku było ich już ponad 293,3 tys. To ponad 66 tys. dodatkowych miejsc i wzrost o blisko 30 proc. Skalę tej zmiany najlepiej pokazuje proste porównanie: od końca 2023 roku każdego dnia przybywało średnio około 67 nowych miejsc opieki dla najmłodszych.

Rosła również liczba samych instytucji. Pod koniec 2023 roku było ich 7578, a pod koniec września 2026 roku – 9739. To 2161 nowych żłobków, klubów dziecięcych i innych instytucji opieki, czyli wzrost o blisko 29 proc.

Jeszcze wyraźniej zmianę pokazuje wskaźnik użłobkowania. Pod koniec 2023 roku wynosił 36 proc. Dziś to 56,1 proc. – wzrost o 20 punktów procentowych.

Niemal o połowę mniej białych plam

Zmiana widoczna jest przede wszystkim lokalnie. Pod koniec 2023 roku w Polsce było 1105 gmin, w których rodzice nie mieli dostępu do żadnej instytucjonalnej formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Pod koniec września 2026 roku takich gmin pozostało 541.

Oznacza to, że liczba tzw. białych plam zmniejszyła się niemal o połowę. W 564 gminach pojawiła się opieka nad najmłodszymi, której wcześniej po prostu nie było.

– Jeszcze pod koniec 2023 roku 1105 gmin było białymi plamami na mapie opieki nad najmłodszymi. Dziś jest ich niemal o połowę mniej. Dla 564 lokalnych społeczności oznacza to bardzo konkretną zmianę: rodzice po raz pierwszy mają możliwość skorzystania z takiej opieki blisko miejsca, w którym żyją. Kod pocztowy nie powinien decydować o tym, czy rodzic może wrócić do pracy – mówi Aleksandra Gajewska.

Nie tylko więcej miejsc. Także lepsza jakość opieki

Rozwój opieki nad najmłodszymi to nie tylko tworzenie nowych miejsc. Równie ważna jest ich jakość. Dlatego zmiany w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz obowiązujące od 2026 roku jednolite standardy jakości określają wymagania, które muszą spełniać żłobki, kluby dziecięce i dzienni opiekunowie. Standardy dotyczą m.in. bezpieczeństwa dzieci, wspierania ich rozwoju i codziennej pracy z dzieckiem, organizacji pracy personelu oraz współpracy z rodzicami.

– Nie chodzi o to, żeby na mapie Polski po prostu przybywało kolejnych żłobków. Rodzic musi mieć pewność, że kiedy powierza komuś swoje dziecko, oddaje je w dobre, bezpieczne ręce. Dlatego zwiększamy dostępność, ale jednocześnie podnosimy jakość opieki – podkreśla wiceministra Aleksandra Gajewska.

Dwa lata Aktywnego Rodzica

Dwa lata funkcjonowania programu Aktywny Rodzic to jednocześnie okres dużych zmian w systemie opieki nad najmłodszymi. Rodziny otrzymują bezpośrednie wsparcie finansowe, a równolegle zwiększa się liczba miejsc i instytucji opieki oraz zmniejsza liczba gmin, w których takich usług nie ma.

226 tys. miejsc pod koniec 2023 roku. Dziś już ponad 293 tys. 36 proc. użłobkowania – dziś 56 proc. Ponad 1100 białych plam – dziś 541.

– Te liczby pokazują kierunek zmian, ale dla rodzica ich znaczenie jest dużo prostsze: większa szansa na żłobek blisko domu, mniejsze koszty opieki i możliwość powrotu do pracy, jeśli tego chce. Chcemy, żeby rodzice mieli realny wybór, jak łączyć życie rodzinne z zawodowym – niezależnie od tego, czy mieszkają w dużym mieście, czy małej gminie – podsumowuje Aleksandra Gajewska, wiceministra rodziny, pracy i polityki społecznej.

Dane dla mediów:

sekretariat.min_AG@mrpips.gov.pl

tel. 888 389 737